

[Udenrigsministeren.]

her eller hyppigere for de Stridigheder, som man har indenfor vedkommendes eget Land.

Det ærede Medlem talte om, hvad der for det kommende Udvalg, som Grundlag for dets Overvejelser, kunde forelægges af Oplysninger, som Udenrigsministeriet sad inde med. Dertil kan jeg svare, at en betydelig Samling af saadanne Oplysninger har været forelagt i det Folketingsudvalg, som har beskæftiget sig med dette Spørgsmaal, og en tilsvarende Samling kan selvfølgelig blive forelagt i det Udvalg, som tænkes nedsat her. Der har været Strid om en ganske bestemt Indberetning. Denne Indberetning har ikke kunnet forelægges andetsteds end i det gennem Lovens Regler dertil bestemte udenrigspolitiske Nævn, hvor Forpligtelsen til Tavshed er lovfæstet, ikke paa Grund af Indholdet — for mangt og meget af Indholdet i de andre kan man sige vil have en ganske tilsvarende Karakter —, men paa Grund af den Oprindelse, som den paagældende Indberetning har, idet den er Gengivelse af en Samtale af privat Karakter ved selskabelig Lejlighed. Det er ikke Hensynet til at forholde Rigsdagen nogen Art af Oplysning, som den kan have Brug for til Vurdering af Spørgsmaalene, der her gør sig gældende, men det er almindelige internationale Anstændighedshensyn, et almindeligt Hensyn til, hvad der er muligt, naar vore Diplomater skal kunne omgaas fremmede paa saadan Vis, som Diplomater nu en Gang omgaas Mennesker i andre Lande, og som jeg for øvrigt tror, at Politikere i det store og hele omgaas hinanden, baade naar de mødes fra forskellige Lande, og naar de mødes indenfor samme Land. Men alt, hvad der virkelig kan oplyse Stillingen — og deraf findes der mangt og meget —, kan selvfølgelig forelægges for Udvalget, og jeg tror at turde sige, at en særdeles righoldig Samling deraf foreligger for Offentligheden, saa at Offentligheden har et fuldkommen tilstrækkeligt Grundlag for sin Vurdering af disse Forhold.

Den ærede Taler (Ellinger) gjorde ogsaa nogle Bemærkninger til mig om Forholdene under Verdenskrigen. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa den Side af dette Spørgsmaal, som den højtærede Forsvarsminister nu har udtalt sig om. Jeg skal derimod sige, for at det ogsaa kan staa i Landstingets Tidende saavel som i Folketingets Tidende, at det Militærvæsen, vi havde under Krigen, tjente to Opgaver; den ene Opgave var Vagthold i vore Farvande, ved vore Kyster og ved vore Grænser, den anden Opgave var at være beredt paa at gøre en Indsats til

Forsvar for den Fæstning, der var Hovedhjørnestenen i det bestaaende Militærsystem i Danmark. Det var den sidste Opgave, der krævede langt, langt den overvejende Del af Mandskab og Udgifter; de Opgaver af vagtmæssig Karakter, til Løsning af de neutralitetsmæssige Opgaver under Krigen, der den Gang løstes til stor Nytte for vort Lands Stilling, blev løst med Styrker, som i hvert Tilfælde ikke var større end de, der vil være til Raadighed, naar det nuværende Regeringsforslag bliver gennemført.

Den ærede Ordfører for det konservative Parti sagde dernæst til mig, at jeg ved en anden Lejlighed havde sammenlignet denne Ordning med den Ordning, der findes i de 4 Lande, som er underkastet Fredstraktatens Bestemmelser. For disse 4 Landes Vedkommende har Sejrherrerne i Krigen, de samme, som skabte Pagten for Folkeforbundet, fastsat en Begrænsning af deres Militærvæsen, om hvilken jeg tror, alle vil være enige om at sige, at den er Udtryk for, at det, der blev tilladt for disse Lande, var i hvert Fald rundeligt til alle Folkeforbundsopgaver og alle Neutralitetsopgaver, der paa nogen Maade kunde opstaa. Hvad angaar militære Folkeforbundspligter, er der jo Enighed om, at en Pligt til Deltagelse i militære Foranstaltninger ikke foreligger for nogen Medlemsstat i Folkeforbundet, men derfor kan der jo godt komme praktiske Opgaver, hvor det kan være hensigtsmæssigt at have et militært organiseret Vagtkorps til Raadighed, og ogsaa andre Opgaver tænkte man paa, den Gang man satte Grænserne for de paagældende Landes Militærvæsen. Og om alle disse Lande gælder det, at hvis man sammenligner den Styrke, som Fredsslutningerne tillod dem at have, med den Styrke, der foreslaas her for Danmarks Vedkommende baade til Lands og til Søs, saa er der i Forhold til Befolkningerne her foreslaaet mere, end de paagældende Aftaler tillod for de 4 Lande.

Derefter vil jeg gerne knytte et Par Ord til en Bemærkning, der er faldet her allerede et Par Gange, tror jeg, om de Udtalelser, som Statsministeren fremsatte forrige Aar ved Mødet i Genève. Jeg gør det, fordi jeg tror, at disse Udtalelser meget nøje angiver Formaålet for og Karakteren af den Ordning, der her foreslaas. Udtalelserne blev fremsat paa den samlede Regerings Vegne, og det glæder mig, at der er saa megen Tilslutning til dem; hvis man ogsaa kunde enes om at handle i Overensstemmelse med dem, vilde det snart være muligt at tage dette Spørgsmaal af den